UMMAN ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER 2

2. GENEL EKONOMİK DURUM..... 6

3. DIŞ TİCARET..... 8

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR.....12

5. TÜRKİYE ile TİCARET 14

EKLER: 16

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Umman Sultanlığı
Yüzölçümü	309.500 km2
Nüfusu	5,5 milyon (2025-IMF)
Başkenti	Muskat
Eyaletleri	Ad Dakhiliyah, Al Batinah, Al Buraymi, Al Wusta, Ash Sharqiyah, Az Zahirah, Maskat, Musandam, (Dhofar)
Devlet Başkanı	Sultan Heysem bin Tarık bin Teymur El Said
Yönetimi	Mutlak monorşi.
Dili	Arapça (Resmi dilin yanı sıra iş hayatında İngilizce çok yaygın bir şekilde kullanılmaktadır.
Dini	İslam
Para Birimi	Umman Riyali

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: ABEDA, ACC, AFESD, AMF, FAO, G-77, GCC, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IPU, ISO, ITSO, ITU, LAS, MIGA, NAM, OAPEC, OAS (gözlemci), OIC, OPCW, OPEC, PCA, UN, UNCTAD, UNESCO, UNIDO, UNIFIL, UNWTO, UPU, WCO, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO

Coğrafi Konum

Umman Sultanlığı, Arap Yarımadası'nın güneydoğu kıyısında yer almaktadır. Hürmüz Boğazı'ndan Yemen'e kadar uzanan kıyılarının uzunluğu 1700 km'dir. Kuzeybatıda Birleşik Arap Emirlikleri, batıda Suudi Arabistan, güneybatıda ise Yemen ile sınır komşusudur. Güneyde ve doğuda Hint Okyanusu, kuzeydoğuda ise Basra Körfezi ile çevrilidir. Ülke ayrıca tamamı Birleşik Arap Emirlikleri ile çevrili bir toprağa da sahiptir.

Yüzölçümü 309 500 km^2 olan Umman'ın yer şekilleri ova, tepe ve dağlardan oluşmaktadır. Ovalar toplam alanın %3'üne yakın bir bölümünü, dağlık bölgeler %15'ini oluşturmaktadır. Geriye kalan %82 civarındaki arazi ise çöllerden oluşmaktadır. Al Hajr Dağları ile Al Qara Dağları ülkenin en yüksek dağlarıdır.

Siyasi ve İdari Yapı

Umman'ın ismini nasıl aldığı konusunda farklı yorumlar yapılmaktadır. Değişik kaynaklar Umman'ı Qahtani kabilesi ile ilişkilendirirken, diğerleri Arapça sıfat olarak kullanılan ve "yerleşik insanlar" anlamına gelen "aamen" kelimesini kullanmaktadırlar. Roma tarihinin ilk zamanlarında, Yalainous'un (MS 23–79 yıllarında) "Omana" ismini ilk olarak onaylayanlardan olduğu söylenmektedir.

Umman, aynı zamanda "Mazoun" ve "Magan" olarak da söylenmektedir. "Magan" geminin şasesi anlamına gelmektedir. Umman, okyanus denizciliğinde gemilerinin gücü ile ve bakır, doğal taş ve Mezopotamya şehirlerine kereste ticareti ile önem kazanmıştır. Dünyanın önemli

ticaret yolları üzerindeki stratejik konumundan dolayı da, tarih boyunca Sohar Limanı ile Muttrah Limanı baharat ticareti, yenilebilir yağlar ve tekstil ürünleri ticaretinde kullanılmıştır. "Frankincense" adı verilen ve altından daha değerli olan bir aromatik reçinenin bu topraklarda yetişmesi de MS 300 yıllarında Umman'ı dünyanın en zengin ülkelerinden biri haline getirmiştir.

Muskat'taki Al-Qurum bölgesinin, Arap Yarımadası'ndaki en eski yerleşim yerlerinden biri olduğu düşünülmektedir. Arkeolojik kazılar sırasında MÖ 6000'lere kadar uzanan bir zaman diliminde kurulan köylere ve taş devrinde yaşayan toplulukların izine rastlanmıştır.

1970 yılı öncesinde 18. yüzyıldan itibaren Al Bu Said kabilesi tarafından yönetilen, 1850'li yıllara kadar da günümüzde Tanzanya'ya bağlı olan Zanzibar Adası'nı da topraklarında barındıran Umman devleti daha sonra bölünmüş ve farklı Bu Said yöneticileri Muskat ve Zanzibar'a yerleşmiştir. 1964 yılında ise Zanzibar hanedanlığı kanlı bir darbe ile yok edilmiş ve pek çok Ummanlı ülkeyi terk etmiştir.

19. yüzyılın sonlarında Umman hükümeti artan borçlar nedeniyle İngilizler'den aldığı finansal yardımlar neticesinde İngiliz etkisi altında kalmıştır. 1932 yılında Said bin Taimur (şimdiki sultanın babası) yönetimi devralmış, dikkatli bir yönetim ile ülkenin borçlarını kapatarak İngiliz etkisinden ülkeyi kurtarmayı amaçlamıştır. 1950'li yıllarda çıkan bir iç ayaklanma ve 1960'larda güneydeki Dhofar bölgesinde ortaya çıkan bir direniş sonucunda ise Sultan Said bin Taimur İngilizler'e başvurmak zorunda kalmıştır. 1970'lerde devam etmekte olan Dhofari Ayaklanması, Sultan Said egemenliğinin oğlu Qaboos bin Said al-Said tarafından devrilmesi ile sona ermiştir.

Sultan Qaboos yönetime geçtiğinde yoksulluk içinde ve diğer ülkelerden izole biçimde yaşayan Umman için 1967 yılında başlayan petrol ihracatı, kalkınma yatırımlarına büyük bir kaynak oluşturmuştur. Bu yatırımlar, güneydeki isyanların bastırılmasında da etkili olmuş, ülke içinde bütünlük yeniden sağlanmış, ekonomik altyapının kurulmasında ve gerekli hizmetlerin sağlanmasında beş yıllık kalkınma planlarının büyük etkisi olmuştur. Demokratikleşme hareketleri de bu dönemde başlamıştır.

Monarşi ile yönetilen Umman Sultanlığı'nda Devlet Başkanlığı görevini 2020 yılına kadar Sultan Qaboos bin Said al-Said yürütmüştür. 1970 yılında kansız bir darbe ile iktidara geçen Sultan Qaboos bin Said, öncelikle iç güvenliği sağlamış ve zaman içinde güttüğü akılcı ve barışçı politikalarla Umman'ı hem Arap Devletleri Ligi'nin hem de uluslararası toplumun saygın bir üyesi yapmıştır.

Sultan Qaboos 2020 yılı Ocak ayında vefat edince yerine Haitham bin Tarık al Said geçmiştir.

Sultanlık, idari açıdan Muskat, Dhofar ve Musandam olarak adlandırılan üç ana eyalet ile Al Batinah, Adh Dhahirah, Ad Dakhliyah, Ash Sharqiyah ve Al Wusta olarak adlandırılan beş bölgeden oluşmaktadır. Bu eyalet ve bölgeler, toplam 59 adet vilayetten oluşmaktadır.

Eyaletleri

1. Muskat

Muskat eyaleti, Umman Körfezi'nde ve Al Batinah kıyısının güneyinde yer almaktadır. Muskat, Sultanlık'ın nüfus açısından en büyük eyaletidir. Ortalama nüfus yoğunluğu, diğer bölgelerin ortalamasının 24 katına ulaşmıştır.

Eyalet altı adet vilayetten oluşmakta olup bu eyaletlerin isimleri; Muskat, Muttrah, Bowshar, A'Seeb, Al Amerat ve Quriyat'tır. Muskat, Sultanlık'ın başkenti ve aynı zamanda da idari merkezi konumundadır.

İslamiyet'in ilk zamanlarından bu yana ticarette önemli rol oynayan Muskat, Al Jalali ve Al Mirani Kaleleri ile de meşhurdur. Muskat ve vilayetlerinde eski çağlar ile modern yaşamın uyumu dikkate çarpmaktadır.

2. Musandam

Musandam eyaleti, ülkenin kuzeyinde yer almaktadır. Dağlarının yüksekliği deniz seviyesinden 1800 metreye kadar ulaşmaktadır. Bu eyalet de stratejik konumundan dolayı denizcilik için uygun bir bölgede kuruludur. Hürmüz Boğazı'nın stratejik önemi günümüzde daha da artmış olup, Körfez'de yapılan yüklemelerin yaklaşık %90'ı bu boğazdan yapılmaktadır.

Musandam eyaleti, dört valilikten oluşmakta olup; eyaletin başkenti olan Madha Khasab, Muskat'ın 481 km ötesinde yer almaktadır.

3. Dhofar

Dhofar eyaleti Umman'ın güneyinde yer almaktadır. Kıyı şeridi 560 km'ye kadar uzanmakta olup, kapladığı alan yaklaşık 1500 km^2'dir. Bu bölgenin 130 km^2'lik kısmı muson yağmurlarının etkisi altındadır. Dhofar kıyıları, balıkçılık endüstrisi için önem arz etmektedir. Sardunya, karides ve ıstakoz en önemli balıkçılık ürünleri arasında yer almaktadır. Dhofar'ın başlıca tarım ürünleri; hindistan cevizi, muz, tatlı patates, limon, papaya ve mısırdır. Geleneksel sanatlar içerisinde ise demircilik, altıncılık, nakışçılık ve iğne işi öneme sahiptir.

Nüfus Yapısı ve İşgücü

Umman nüfusunun yaklaşık % 44'ünü yabancılar oluşturmaktadır. Yabancılar içinde Hintliler ağırlıkta olup ucuz işgücü olarak ülkede bulundurulan diğer ülke vatandaşlarını ise Pakistanlılar, Bangladeşliler, Filipinliler olarak sıralamak mümkündür. Yabancı işçilerin çokluğu, devam eden projeler ve ekonominin genel gidişatına bağlı olarak ülke nüfusu yıllar içinde farklılık göstermektedir.

Kamu sektöründe çalışanların % 85,6'sını Ummanlılar oluşturmaktadır. Uygulanan Omanizasyon politikaları ile özel sektörde çalışan Ummanlı sayısı artırılmaya çalışılmaktadır.
Umman vatandaşlarının önemli bir bölümü kamu kurumlarında çalışmak istemekte, özel sektör ise daha ucuz olan yabancı işgücüne yönelmektedir. Bu durumun özel sektör için

hedeflenen Omanizasyon rakamlarına ulaşılmasında olumsuz etkisi olabileceği değerlendirilmektedir.

Umman oldukça genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusunun % 30'unu 14 yaş altı oluşturmaktadır. 2019 yılı itibariyle Umman nüfusu 4,6 milyon rakamına ulaşmıştır. Bu rakamın % 60'ını Umman vatandaşları, geri kalan % 40'lık oranı yabancılar oluşturmaktadır. 2025 yılında nüfusun 5,5 milyon olması öngörülmektedir. (Kaynak:IMF)

Ummanlı nüfusun tamamı Müslüman olan Umman'da başlıca mezhep İbadilik olup, daha sonra Sünnilik ve Şiilik gelmektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Umman toprakları; Hürmüz Boğazı'ndaki Musandum Yarımadası, BAE toprakları içindeki Madha kasabası ve Umman Denizi'ne açılan ana alan olmak üzere üç ayrı bölgeden oluşmaktadır. Bu bölgelerin iklimi ve coğrafi yapısı, mesafenin yakınlığına rağmen farklılık göstermektedir. Tarım alanı olarak da kullanılan kuzeydeki Batinah kıyısı düzlüklerinde sıcak ve nemli bir hava görülürken; iç bölgelerde dağlık araziler, platolar ve çöllere rastlanmaktadır. Dhofar kıyıları, Mayıs-Eylül ayları arasında görülen muson yağmurlarının etkisiyle ekilebilir alanlardır. Ülke genelinde yaşanan su sıkıntısı nedeniyle içilebilir su kaynakları deniz suyunun arıtılması ile sağlanmakta; bu su ise tarım arazilerine olumsuz etki yapmaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*	2030*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar $)	105,9	106,94	105,19	108,91	114,17	120,3	126,85	133,37
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	1,2	1,7	2,9	4	3,7	4,1	3,8	3,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- $)	20 499	20 059	19 119	19 182	19 485	19 893	20 327	20 708
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	1	0,6	0,9	1,5	2	2	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	2,3	2,9	-1	-0,7	0,6	1,5	1,8	2
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Nüfus (milyon)	5,17	5,33	5,5	5,68	5,86	6,05	6,24	6,44
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	37,5	35,5	35,1	33	31,3	29,8	29,5	28,8

*Tahmini veriler
Kaynak: IMF

2025 yılında cari fiyatlara göre, 105 milyar dolar olacağı tahmin edilen GSYİH'nın 2026 yılında 109 milyar dolar olması beklenmektedir. (IMF-2025)

Umman, cari fiyatlara göre, 2025 yılı itibariyle 190 ülke arasında dünyanın 72. büyük ekonomisidir. [ABD 1. (31 trilyon dolar), Türkiye 16. (2 trilyon dolar)] (IMF-2025)

2025 yılında sabit fiyatlara göre %2,9 oranında artması beklenen GSYİH'nin, 2026 yılında % 4 oranında artacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

Cari fiyatlara göre Umman, 2025 yılında 19 119 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 63. sırada yer almaktadır. [Lihtenştayn 1. (231 713 $), Türkiye 66. (18 198 $)] (IMF-2025)

2025 yılında %0,9 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranının 2026 yılında %1,5 olacağı tahmin edilmektedir. (IMF-2025)

2025 yılında %1,02 oranında açık vereceği tahmin edilen cari işlemler dengesinin GSYİH'ya oranının, 2026 yılında da %0,72 oranında açık vermesi beklenmektedir. (IMF-2025)

2025 yılında % 35 olacağı tahmin edilen devletin genel net borcunun GSYİH'ya oranının, 2026 yılında % 33 olması beklenmektedir. (IMF-2025)

Umman ekonomisi diğer Körfez ülkelerinde olduğu gibi hidrokarbona yani petrole dayanmaktadır. Ülkenin keşfedilmiş petrol varlığı 5,5 milyar varil olarak belirtilse de açıklanan üretim ve ihracat rakamları bunun daha fazla olduğunu ortaya koymaktadır. Ülke sürekli olarak petrol üretimini arttırabilmek için yeni yatırımları teşvik etmektedir. Konuya dair zaman zaman açılan imtiyaz ihalelerinin www.mog.gov.om adresinden izlenmesi mümkündür.

Petrol endüstrisi Umman'ın görece yüksek hayat standardı ve iyi bir alt yapıya sahip olmasının temel aktörü olmuştur. Petrol öncesi ise Umman ekonomisi balıkçılık, küçük çaplı tarım ve madenciliğe dayanmıştır.

Ekonomik yapılanması petrol gelirleri üzerine kurulu olmasına rağmen Umman, petrol zengini bir ülke değildir. Bu itibarla, ülkede petrol dışı ekonominin geliştirilmesi adına çalışmalar devam etmektedir.

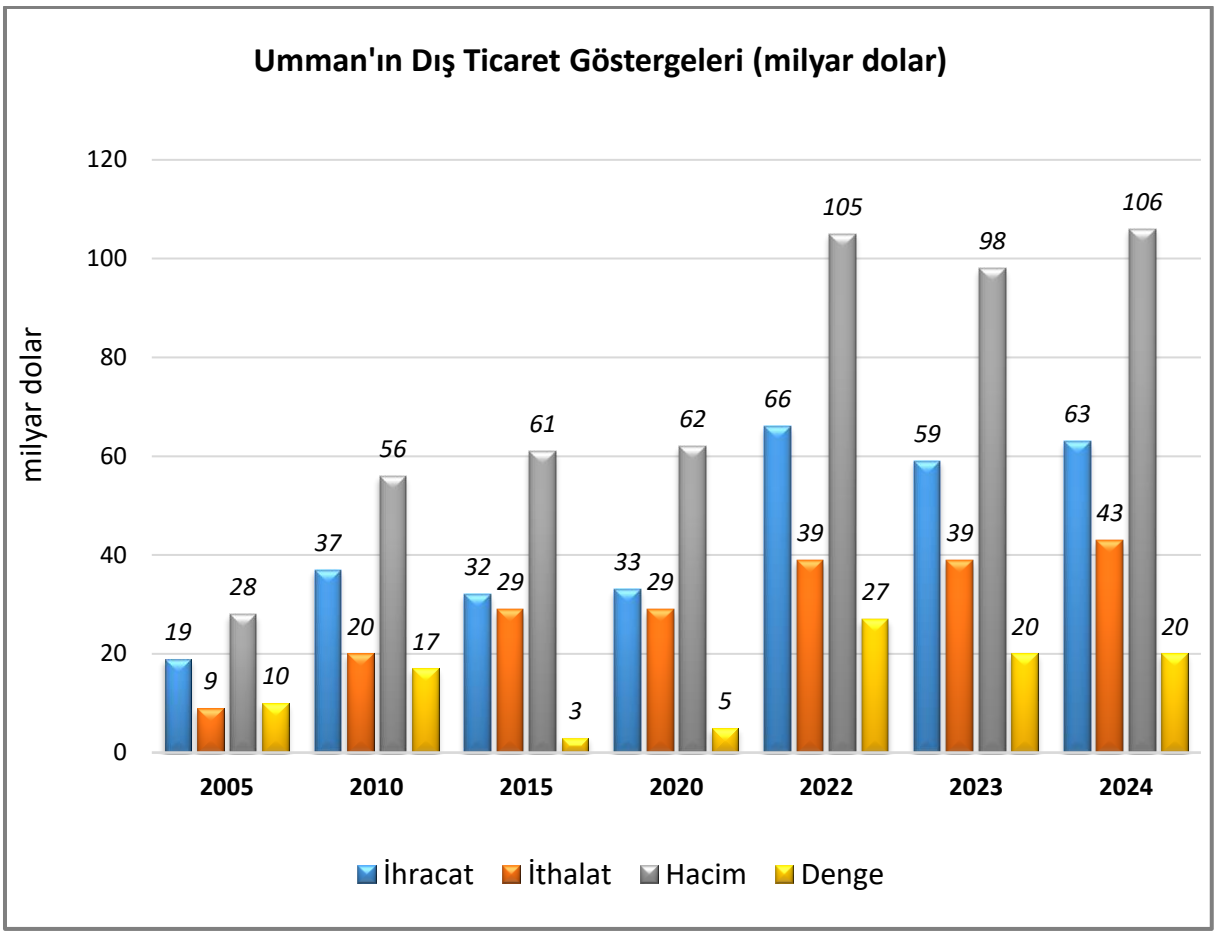
Bu kapsamda hazırlanan 10. Beş Yıllık Kalkınma Planı, "yaratıcı bireylerden oluşan toplum," "rekabetçi bir ortamda bulunan ekonomi," "sürdürülebilir çevre," "sorumlu devlet kurumları" altında dört temel başlıktan oluşmaktadır. Söz konusu beş yıllık sürede GSYİH'nın en az %3,5 büyümesi, petrol dışı alanlara yabancı yatırımın GSYİH'nın %10'una ulaşması, aynı zamanda ekonominin çeşitlendirilmesi hedeflenmektedir.

10. Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında, ülkenin işgücü yapısının niteliksiz elemana dayalı olduğu vurgulanarak; nitelikli işgücünün istihdamına yönelik olarak gerekli çalışmaların yapılması ve ekonominin bilgi ve teknoloji ağırlıklı hale getirilerek eğitim sisteminin de buna uygun şekilde geliştirilmesi; ayrıca, kadınların istihdamının arttırılması hususlarının altı çizilmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak:Trademap

Yirmi yıldan fazla süredir her yıl dış ticaret fazlası veren Umman'ın ithalat ve ihracat değerleri, uluslararası petrol fiyatlarından etkilenerek yıllar itibarıyla değişkenlik göstermektedir. Petrol, ülkenin ihracat gelirlerinin yaklaşık % 70'ini oluşturmaktadır.

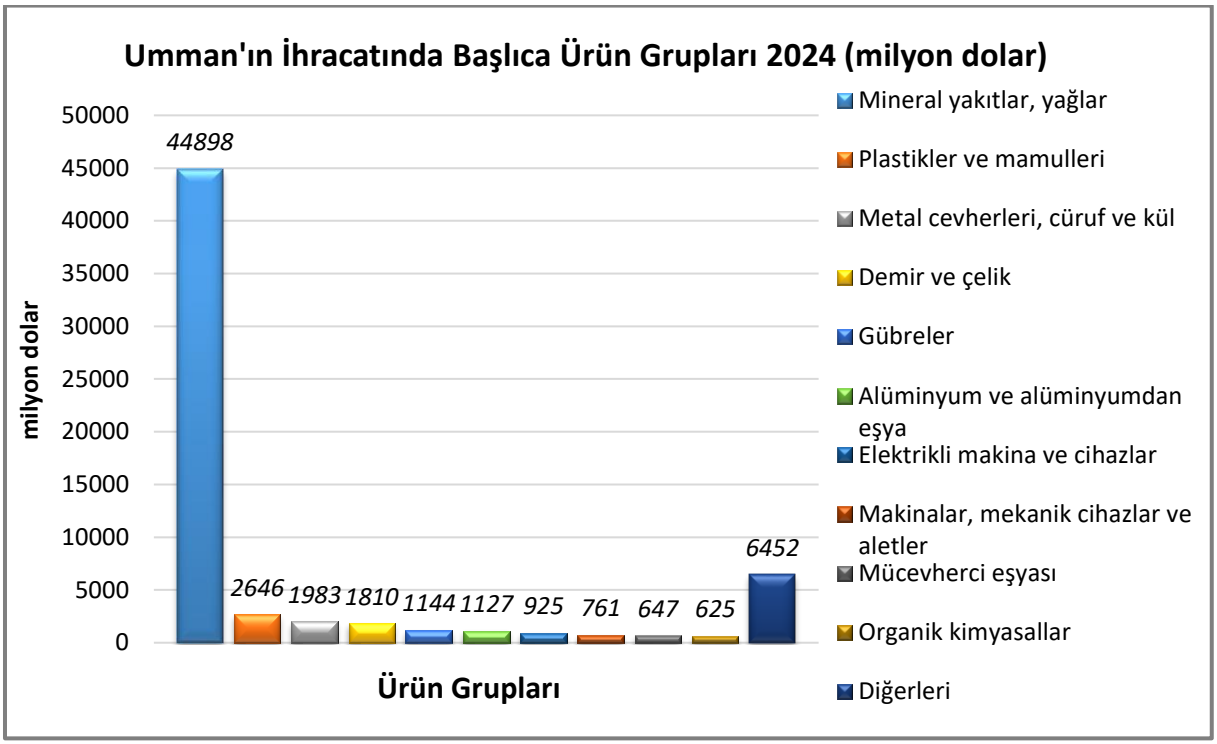
Umman hızla büyüyen bir ekonomi olduğu için buna paralel olarak ithalatı ve ihracatı da artmaktadır. Trademap verilerine göre, 2023 yılında ihracatı 59 milyar dolar, ithalatı 39 milyar dolar, 2024 yılında da ihracatı 63 milyar dolar, ithalatı da 43 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hızlı nüfus artışı ve coğrafi koşulların elverişsizliği nedeniyle özellikle gıda ve tarım ürünleri ithalatında daha fazla artış yaşanacağı öngörülmektedir.

Umman'ın başlıca ihraç ürünleri arasında petrol ve petrol yağları ilk sırada yer almaktadır. Kimyasal ürünler, gübreler, demir cevherleri ve işlenmemiş alüminyum Umman'ın diğer önemli ihraç ürünleridir.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

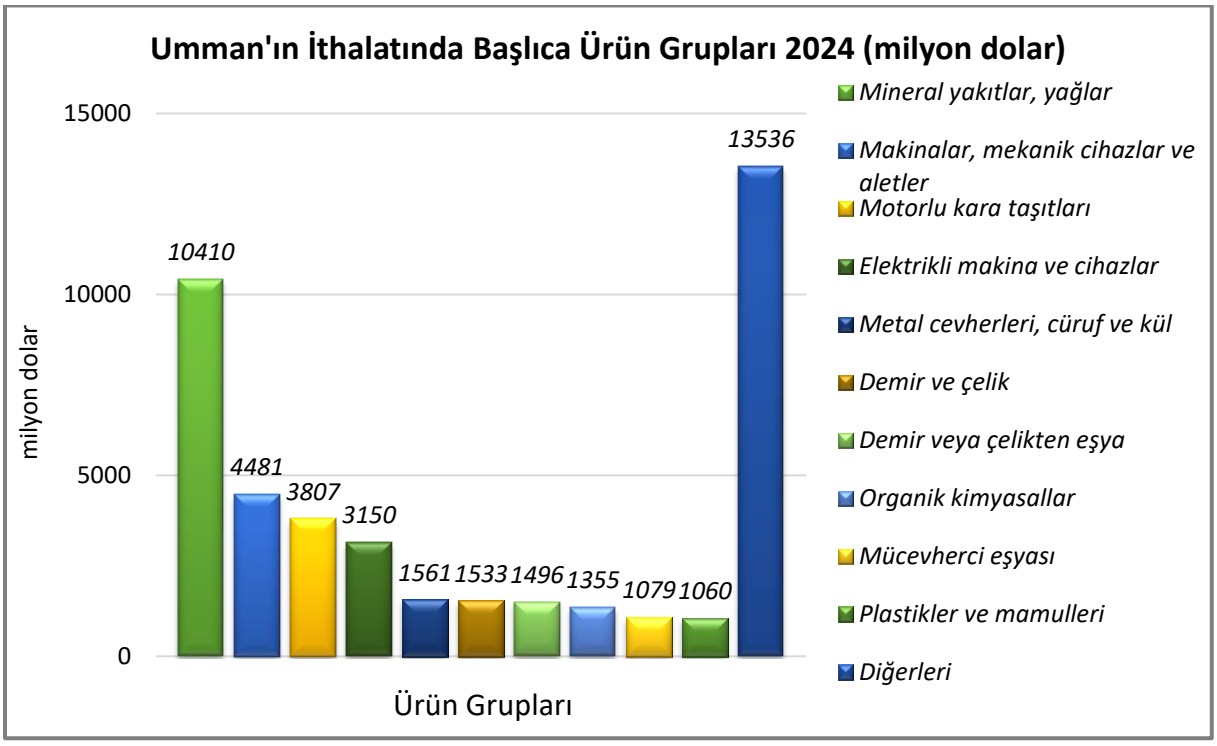
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

İthalat

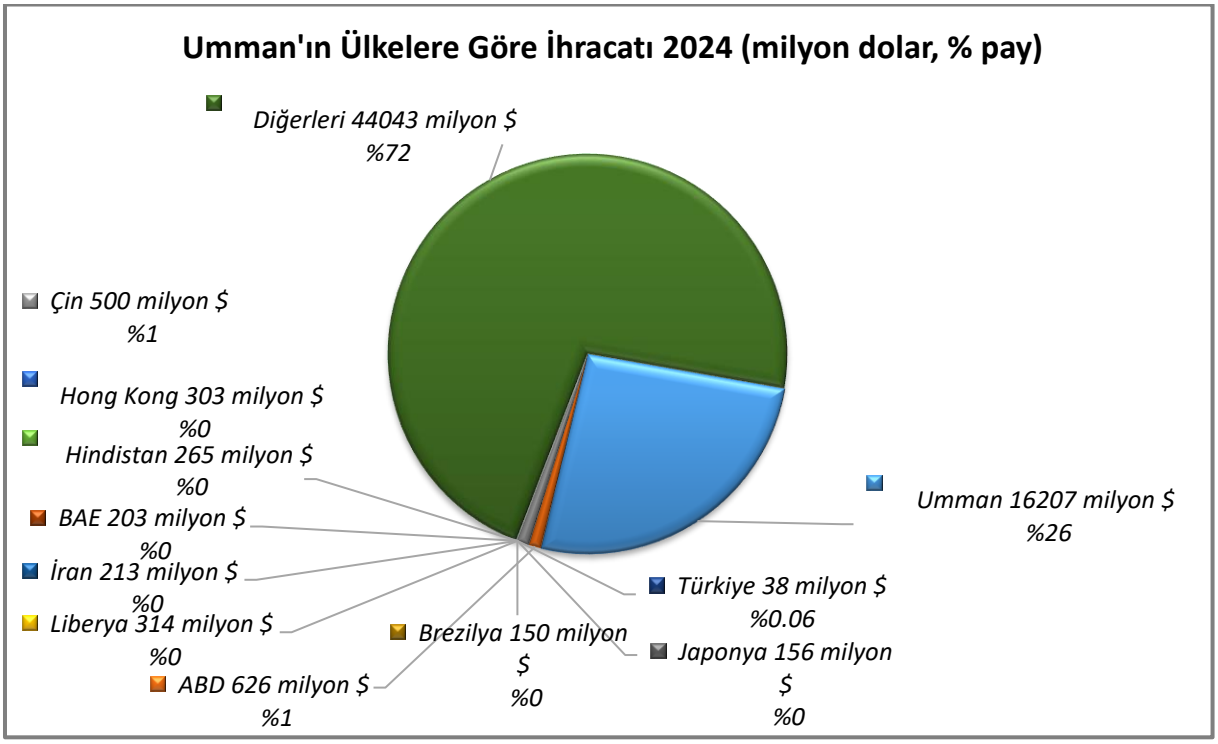

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

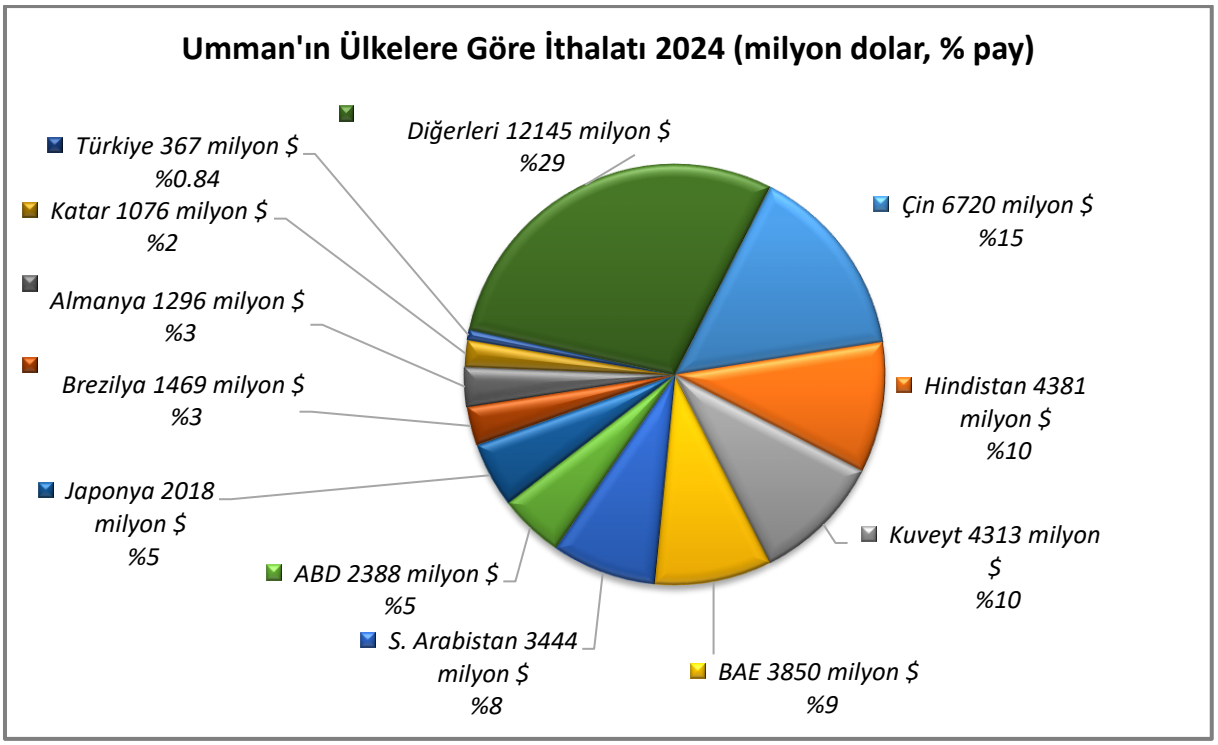
İhracat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

İthalat

Kaynak:Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

ABD ile Serbest Ticaret Anlaşması:

ABD ile Umman Sultanlığı arasında 19 Haziran 2006 tarihinde bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış ve Ocak 2009 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Anlaşma hakkında daha geniş bilgi için:
http://ustr.gov/assets/Document_Library/Fact_Sheets/2005/asset_upload_file189_8115.pdf adresi ziyaret edilebilir. Söz konusu Anlaşma, özellikle ABD'ni hedef pazar olarak seçen yatırımcı firmalar için büyük önem arz etmektedir.

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon $)	12 488,90	10 500,00	8 900,00	7 500,00	8 000,00	6 200,00	5 500,00
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	11,79	9,60	7,90	6,50	7,60	6,50	6,60
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon $)	-	-	-	-	-	-	-
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon $)	-395,32	-500,00	-780,00	- 1 000,00	-900,00	-700,00	-800,00
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon $)	-	-	-	-	-	-	-

*Tahmin
Kaynak: EIU- Economist Intelligence Unit

Umman'da yabancı sermayenin ülkeye çekilebilmesi için son yıllarda önemli adımlar atılmış, yabancı sermaye mevzuatında önemli değişiklikler yapılmış ve yabancı sermayeli şirket kurma prosedürü kolaylaştırılmıştır. Ülkede gelir vergisinin olmaması, kurumlar vergisinin % 12 gibi düşük bir seviyede uygulanması, sermaye ve kar transferlerinde kısıtlama olmaması da birçok Körfez ülkesine nazaran Umman'ı daha çekici bir hale getirmektedir. Yabancı yatırımlar için 10 yıllık vergi muafiyeti, üretimde kullanılacak hammadde ve makine ithalatı için 10 yıllık gümrük vergisi muafiyeti ise diğer avantajlar arasındadır. Ayrıca yabancı yatırımlar için 10 yıllık vergi muafiyeti ve üretimde kullanılacak makine ithalatı için 10 yıllık gümrük vergisi muafiyeti diğer avantajlar arasındadır.

2000 yılında Dünya Ticaret Örgütü'ne üyelikle birlikte ülkede yapılacak yatırımlarda yabancı sermaye tavanı % 70'e çıkarılmış olup; bu oranın % 70'ten fazla olabilmesi için Bakanlar Kurulu'nun onayı gerekmektedir. Rusayl, Raysut, Sohar, Nizwa, Buraimi ve Sur'daki sanayi bölgeleri ile Al Mazunah Serbest Bölgesi'nde geçekleştirilecek sanayi yatırımlarında da önemli kolaylıklar sağlanmaktadır. Nitekim bu bölgelerde arsa kirası yıllık m^2 başına 65 cent, elektrik ücreti kwh başına 3–6 cent, su ücreti galon başına 1 cent, gaz ücreti m^3 başına 8 cent'tir.

Enerjinin önemli girdi olarak kullanıldığı sektörlerde Umman'da yapılacak yatırımlar oldukça avantajlıdır. Ayrıca bu sektörlerdeki yatırımlarda yabancı sermaye oranı % 100 olabilmektedir. Dünya Bankası'nın kriterleri ışığında Umman'ın yatırım ortamı ve iş kurma prosedürleri değerlendirildiğinde; Umman'ın iş kurma prosedürüne verilen değerin OECD yüksek gelir grubu ülkelerine verilen değere yakın olduğu ve iş kurma sürecinin 34 gün, sürdüğü, aynı sürenin Körfez İşbirliği Konseyi bölgesinde ortalama 47 gün olduğu görülmektedir. İş kurmanın maliyeti ve iş kurmak için gereken minimum sermaye de Umman'da son derece düşüktür. Dünya Bankası verileri, işe alma sürecinin Umman'da son derece zor olduğunu; buna karşılık işten çıkarma sürecinin ve maliyetinin son derece kolay olduğunu göstermektedir. Umman'da çalışma saatleri ise tüm KİK bölgesinde olduğu gibi pek esnek değildir.

Umman'da mülkiyet kaydı ve devri ile ilgili düzenlemelerin sayısı, süresi ve maliyeti son derece düşüktür. Bu da ülkede mülkiyet haklarının iyi korunduğunun işaretidir. Kurumsal yönetim ve bilgilendirme konusunda Umman iyi bir performans göstermektedir. Uyuşmazlıkların çözümü için gereken zaman son derece uzun olmasına rağmen; maliyeti son derece düşüktür. İflas durumundaki bir işletmenin kapatılması için ayrılan süre de dünya geneline ve kendi bölgesine kıyasla oldukça uzun olup; iflas sürecinin maliyeti son derece düşüktür.

Umman Yatırım ve İhracat Geliştirme Merkezi (OCIPED) yabancı yatırımcılar için gerekli her türlü bilgiyi temin eden bir "one stop shop" özelliği taşımaktadır (www.ociped.com). Toplam sermayesi 52 000 ABD doları ve üstü olan işletmelerin Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na kayıt yaptırması zorunlu olup; ilgili firmanın bölgesel belediyelerden ve Çevre ve Su İşleri Bakanlıklarından da izin almış olması gerekmektedir. Yabancı çalışanların ise İşgücü Bakanlığı ve Umman Göçmenlik Ofisi'nden konaklama ve çalışma izni almaları gerekmektedir. Umman'da yerel bir temsilcilik ve şube açmak için de yine Ticaret ve Sanayi Bakanlığı'na (www.mocioman.gov.om) ya da Umman Ticaret ve Sanayi Odası'na (www.chamberoman.com) ve Belediyelere (www.mctmnet.gov.om) kayıt mecburiyeti vardır.

- 2022 yılı insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 193 ülke arasında Umman 59. sıradadır. (İsviçre 1., Türkiye 45.) (UN-2025)
- 2024 yılı ekonomik serbestlik endeksine göre Umman, dünyada 176 ülke arasında 58. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 102.) (The Heritage Foundation-2025)
- Küresel rekabetçilik açısından 2019 yılı verilerine göre dünyadaki 141 ülke arasında Umman 53. sıradadır. (Singapur 1., Türkiye 61.) (World Economic Forum-2025)
- 2020 verilerine göre iş yapma kolaylığı açısından Umman, dünyada 190 ülke arasında 68. sıradadır. (Yeni Zelanda 1., Türkiye 33.) (Dünya Bankası-2025)
- Ayrıca Türkiye'nin 2024 yılında yurtdışına gerçekleştirdiği 7 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırımında, Umman 1 milyon dolar ile 82. sıradadır. (ABD 1,3 milyar $ ile 1.) (TCMB-2025)
- 2024 yılında yurtdışından Türkiye'ye gelen 7 milyar dolar değerindeki toplam doğrudan yatırımda, Umman 5 milyon dolar ile 35. sıradadır. (Hollanda 1,6 milyar $ ile 1.) (TCMB-2025)

Yatırımlara Sağlanan Teşvikler

İç pazar hacminin çok büyük olmaması nedeniyle imalat sektöründe ihracata yönelik yatırımlar teşvik edilmektedir. Bu proje alanları şunlardır:

- Yerli hammaddeleri kullanan sanayiler
- İhracatı esas alan sanayiler
- Sermaye, bilgi ve teknoloji yoğun olan projeler
- Umman vatandaşlarına istihdam imkânı yaratan projeler
- Petro-kimya sanayileri
- Reeksport için hammadde ve yarı mamul işleyen sanayiler
- Çok uluslu şirketler için üretim merkezleri

5. TÜRKİYE ile TİCARET

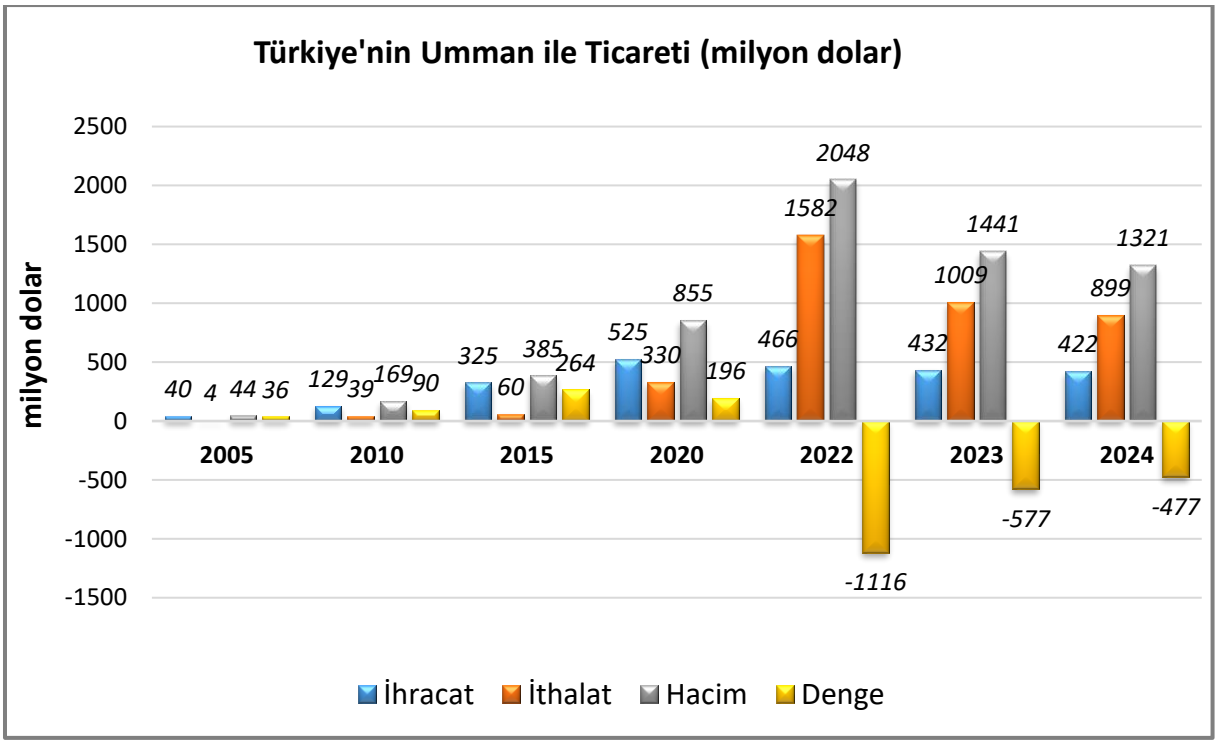
Genel Durum

Türkiye'nin Umman ile geçmiş yıllarda gerçekleştirdiği ticarete bakıldığında, dış ticaret dengesinde her yıl fazla verildiği görülmektedir.

2020 yılında pandemi nedeniyle ihracatımız % 14,5 azalarak 525 milyon dolara gerilemiştir. İhracattaki azalış 2022 ve 2023 yıllarında da devam etmiş sırasıyla, 466 milyon dolar ve 432 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2024 yılında ise 422 milyon dolar olmuştur.

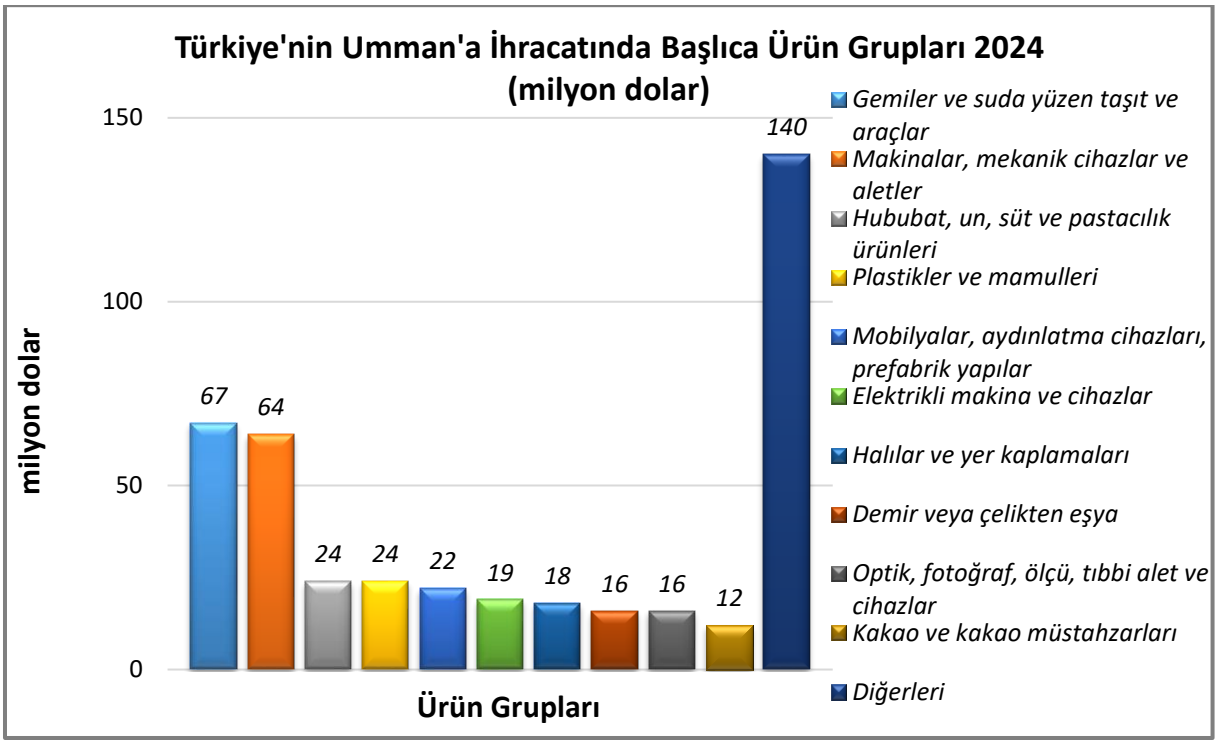
2024 yılında Türkiye'nin Umman'a gerçekleştirdiği ihracatta başlıca ürünler yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler, tatlı bisküvi ve gofretler, dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları, diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları, çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları ve mücevherci eşyası ve aksamı olarak sıralanmaktadır.

Türkiye-Umman Dış Ticareti

Kaynak: Trademap-TÜİK

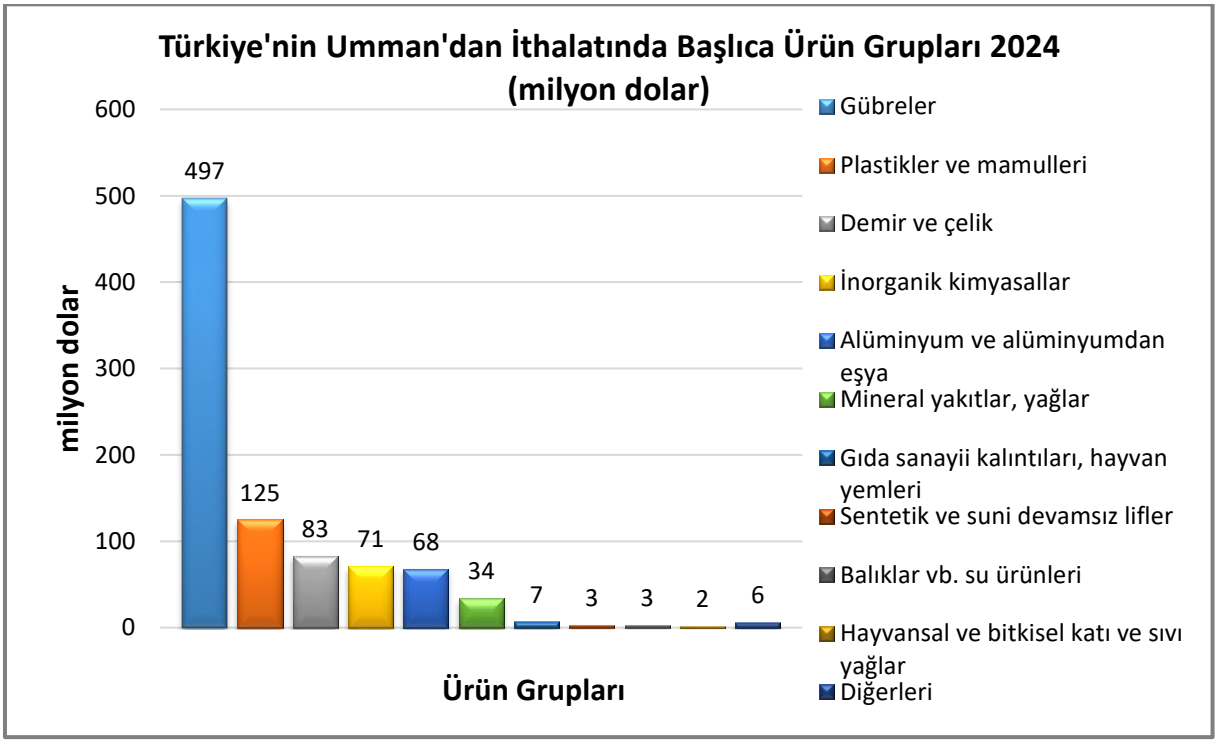
Türkiye'nin Umman'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

Türkiye'nin Umman'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız]

EKLER:

EK-1: Umman'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**66 063 353**	**59 010 531**	**63 017 504**	**100**	**6,8**
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	30 315 735	25 575 449	25 768 830	40,9	0,8
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	7 925 377	8 375 486	12 218 645	19,4	45,9
3.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	8 095 105	6 816 461	6 720 857	10,7	-1,4
4.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	2 191 476	1 717 104	1 901 460	3	10,7
5.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	2 106 207	1 172 143	1 135 729	1,8	-3,1
6.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	915 587	855 482	901 462	1,4	5,4
7.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	1 038 367	951 113	795 787	1,3	-16,3
8.	7214	İnşaat demiri	536 883	614 552	715 139	1,1	16,4
9.	2905	Asiklik alkoller ve bunların halojenlenmiş, sülfolanmış, nitrolanmış veya nitrozalanmış türevleri	634 182	516 082	614 799	1	19,1
10.	7601	İşlenmemiş aluminyum	614 842	657 302	597 355	0,9	-9,1
11.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	586 275	497 750	548 505	0,9	10,2
12.	3907	Poliasetaller, diğer polieterler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialiesterler, vb. (ilk şekilde)	748 866	424 633	537 142	0,9	26,5
13.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	568 839	461 634	509 110	0,8	10,3
14.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	45 932	100 732	492 330	0,8	388,8
15.	8905	Fener, yangın söndürme, tarak gemileri, yüzer vinçler vb; yüzer havuzlar; yüzer-dalabilen sondaj ve üretim platformları	56 575	72 089	393 479	0,6	445,8

Kaynak: Trademap

EK-2: Umman'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**38 573 002**	**38 775 377**	**43 466 844**	**100**	**12,1**
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 598 973	7 092 399	5 818 238	13,4	-18
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	154	1 573 706	4 054 941	9,3	157,7
3.	8703	Otomobiller	1 836 340	2 199 413	2 507 602	5,8	14
4.	2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	1 552 824	1 403 738	1 528 199	3,5	8,9
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	747 049	901 656	965 738	2,2	7,1
6.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	725 698	738 039	859 046	2	16,4
7.	7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	610 403	650 504	620 984	1,4	-4,5
8.	8704	Esya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	472 720	419 880	614 055	1,4	46,2
9.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	407 670	460 324	517 384	1,2	12,4
10.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	209 903	512 228	516 794	1,2	0,9
11.	2917	Polikarboksilik asitler, anhidritleri, halojenürleri ve türevleri	595 520	411 112	475 743	1,1	15,7
12.	8481	Musluk, batarya, vana ve valfler	304 503	343 753	472 787	1,1	37,5
13.	2909	Eterler, eter-alkoller, eter fenoller, fenoller, peroksitler ve bunların türevleri	434 372	502 538	448 871	1	-10,7
14.	104	Canlı koyun ve keçiler	274 772	341 893	413 772	1	21
15.	7203	Demir cevherinin doğrudan indirgenmesi ile elde edilen demirli ürünler (parça, pellet) (demir oranı >= %99.94)	269 320	482 234	410 224	0,9	-14,9

Kaynak: Trademap

EK-3: Umman'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		**66 063 353**	**59 010 531**	**63 017 504**	**100**	**6,8**
1.	Umman	0	0	16 206 966	25,7	0
2.	ABD	2 265 404	1 343 925	625 924	1	-53,4
3.	Çin	626 958	597 242	500 030	0,8	-16,3
4.	Liberya	5 639	7 516	314 411	0,5	4083,2
5.	Hong Kong	133 155	107 512	303 122	0,5	181,9
6.	Hindistan	2 255 176	2 214 884	265 457	0,4	- 88
7.	İran	539 345	553 699	212 620	0,3	-61,6
8.	BAE	3 143 137	3 760 126	203 023	0,3	-94,6
9.	Japonya	34 480	95 264	156 454	0,2	64,2
10.	Brezilya	194 514	203 531	150 134	0,2	-26,2
11.	Almanya	71 477	72 017	139 632	0,2	93,9
12.	Vietnam	153 803	191 469	122 900	0,2	-35,8
13.	G. Kore	178 293	324 810	114 241	0,2	-64,8
14.	İngiltere	305 430	251 062	106 627	0,2	-57,5
15.	İsviçre	10 113	6 061	87 588	0,1	1345,1
	…	…	…	…	…	…
22	**Türkiye**	**344 270**	**287 195**	**38 353**	**0,06**	**-86,6**

Kaynak: Trademap - Umman verileri

EK-4: Umman'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		**38 573 002**	**38 775 377**	**43 466 844**	**100**	**12,1**
1.	Çin	2 880 622	2 826 745	6 719 656	15,5	137,7
2.	Hindistan	3 271 891	2 777 436	4 380 663	10,1	57,7
3.	Kuveyt	341 242	1 741 107	4 313 015	9,9	147,7
4.	BAE	11 172 146	10 208 047	3 850 129	8,9	-62,3
5.	S. Arabistan	4 628 086	4 794 851	3 443 637	7,9	-28,2
6.	ABD	1 022 710	1 351 584	2 387 630	5,5	76,7
7.	Japonya	1 213 388	1 272 396	2 018 160	4,6	58,6
8.	Brezilya	1 158 684	1 224 124	1 469 262	3,4	20
9.	Almanya	532 558	669 636	1 296 473	3	93,6
10.	Katar	2 374 429	2 155 194	1 075 856	2,5	-50,1
11.	Tayland	539 841	558 007	690 687	1,6	23,8
12.	İtalya	266 078	407 818	686 732	1,6	68,4
13.	G. Kore	324 504	384 058	636 590	1,5	65,8
14.	Irak	556 286	472 071	626 210	1,4	32,7
15.	Fransa	139 754	159 914	564 668	1,3	253,1
	…	…	…	…	…	…
21.	Türkiye	531 028	505 382	367 072	0,84	-27,4

Kaynak: Trademap-Umman verileri

Ek-5: Türkiye'nin Umman'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			**465 977**	**431 749**	**422 246**	**100**	**-2,2**
1.	8901	Yolcu gemileri, gezinti gemileri, feribotlar, yük gemileri, mavnalar ve insan veya yük taşımaya mahsus benzeri gemiler	0	0	66 484	15,7	-
2.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	21 263	13 409	18 934	4,5	41,2
3.	5702	Dokunmuş halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları	17 183	14 008	17 189	4,1	22,7
4.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	20 099	18 121	13 834	3,3	-23,7
5.	1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	10 522	11 713	12 227	2,9	4,4
6.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	2 727	12 455	8 789	2,1	-29,4
7.	3916	Plastikten monofiller, ince ve kalın çubuklar ve profiller (enine kesitinin en geniş yeri > 1mm)	9 257	8 241	8 378	2	1,7
8.	2002	Domates (sirke/asetik asitten başka usullerle hazırlanmış veya konserve edilmiş)	13 473	8 683	6 873	1,6	-20,8
9.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	11 051	10 484	6 621	1,6	-36,8
10.	2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar	9 576	8 611	6 317	1,5	-26,6
11.	3925	Plastikten inşaat malzemesi	6 051	6 090	6 245	1,5	2,5
12.	1704	Kakao içermeyen şeker mamulleri (beyaz çikolata dahil)	5 454	5 176	6 078	1,4	17,4
13.	9023	Teşhir edilmek üzere imal edilen ve başka amaçlar için kullanılmaya elverişli olmayan alet, cihaz ve modeller	34	289	5 861	1,4	1928
14.	7321	Demir veya çelikten sobalar, mutfak soba ve ocakları, barbekü, mangal, gaz ocakları vb ile bunların aksam ve parçaları	6 339	2 925	5 648	1,3	93,1
15.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	2 521	3 920	4 697	1,1	19,8

Kaynak: Trademap -Türkiye verileri

Ek-6: Türkiye'nin Umman'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2022	2023	2024	Pay (%, 2024)	Değişim (%, 2023-2024)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			**1 582 034**	**1 008 897**	**898 875**	**100**	**-10,9**
1.	3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	964 247	562 124	496 815	55,3	-11,6
2.	7207	Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	150 892	148 257	81 915	9,1	-44,7
3.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	66 182	58 091	78 509	8,7	35,1
4.	2814	Saf amonyak veya amonyağın sulu çözeltileri	67 036	53 255	58 660	6,5	10,1
5.	7601	İşlenmemiş aluminyum	143 280	60 119	55 146	6,1	-8,3
6.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	79 454	40 873	41 504	4,6	1,5
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	10 990	2 101	33 916	3,8	1514,3
8.	2815	Sodyum hidroksit (kostik soda), potasyum hidroksit (kostik potas), sodyum veya potasyumun peroksitleri	8 235	12	11 246	1,3	93616,7
9.	7606	Aluminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	14 851	3 931	11 085	1,2	182
10.	2301	Et, sakatat, deniz hayvanı vs. (yemeye uygun olmayan) unu, pelleti, kıkırdakları (donyağı tortusu)	31 888	43 269	7 311	0,8	-83,1
11.	3920	Plastikten diğer levha, plaka, şerit, film, folye (gözeneksiz)	1	353	4 249	0,5	1103,7
12.	303	Balıklar (dondurulmuş)	438	4 271	2 723	0,3	-36,2
13.	1504	Balıkların veya deniz memelilerinin katı ve sıvı yağları	8 234	14 369	2 400	0,3	-83,3
14.	5508	Suni ve sentetik devamsız liflerden dikiş ipliği	3 821	2 506	2 242	0,2	-10,5
15.	3303	Parfümler ve tuvalet suları	913	1 565	1 889	0,2	20,7

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri